

Spring House Oy
Ruoholahdenkatu 14
00180 Helsinki

LAUSUNTO 4.4.2018
luottamuksellinen

Lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden väliaikaista järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Hyvä Työ- ja elinkeinoministeriö,

Spring House Oy pitää hallituksen esitystä positiivisena ja kiittää mahdollisuudesta lausuntoon. Tässä dokumentissa haluamme tuoda huomioon muutamat seikat, jotka toivomme otettavan huomioon asian käsittelyssä. Olemme merkinneet punaisella pidemmät tekstisitaatit, joihin lausuntomme kohdistuu.

s. 14:

TE-hallinnon velvollisuus on perehdyttää, ohjeistaa ja kouluttaa palveluntuottajat palveluprosessiin, järjestelmän käyttöön sekä esim. henkilötietojen käsittelyyn korostuu

→ On hyvä huomioida, että tämä vaatii resursseja sekä henkilötasolla että taloudellisesti.

s. 18: "Palveluntuottajat käyttäisivät työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmää, joten palveluntuottajille ei aiheutuisi tietojärjestelmien rakentamiseen tai ylläpitoon liittyviä kustannuksia. Palveluntuottajien henkilöstön tulisi kuitenkin perehtyä käytettävään järjestelmään. Tähän liittyvä koulutus ja perehtymiseen käytettävä työaika lisää jossain määrin palveluntuottajien kustannuksia, mikä voi vaikuttaa ostopalveluiden hintaan nostavasti."

-> Tämä on aivan totta ja hyvä ottaa huomioon.

Nykytilan kuvauksessa mainitaan:

"Työ- ja elinkeinotoimisto antaa työttömyysetuuden maksajalle sitovan työvoimapolitiittisen lausunnon muun muassa siitä, sisältyykö työllistymistä edistävä palvelu, johon työnhakija osallistuu, hänen kanssaan laadittuun työllistymissuunnitelmaan tai sitä korvaavaan suunnitelmaan. Lausunnossa otetaan kantaa myös siihen, voidaanko työttömyysetuutta maksaa palvelun ajalta korvauksettoman määräajan, työssäolovelvoitteen ja koulutusta vailla olevia nuoria koskevan rajoituksen estämättä. Lisäksi työ- ja elinkeinotoimisto toimittaa lausunnon yhteydessä työttömyysetuuden maksajalle muun muassa kulukorvauksen maksamista ja poissaolojen seuraamista varten tarvittavia tietoja palvelun järjestämisestä."

- ➔ Tosiasiassahan jo nyt palveluntuottajan pitää toimittaa maksajalcewmle ilmoitukset poissaoloista, kun asiakas osallistuu valmennuspalveluihin. On lisäksi huomioitava, että jatkossa asiakkaan henkilötietojen käsittely astuu suureen rooliin GDPR:n astuttua voimaan.

Sivu 16

”Palveluntuottajan tulisi ilmoittaa työttömyysetuuden maksajalle työnhakijan osallistumisesta työllistymistä edistävään palveluun. Lisäksi palveluntuottajan tulisi ilmoittaa työ- ja elinkeinotoimistolle tietyistä työnhakijan työttömyysturvaoikeuteen mahdollisesti vaikuttavista seikoista. Ensin mainittu tehtävä kuuluu nykyisin työ- ja elinkeinotoimistolle. Työ- ja elinkeinotoimistoilta vähentyvä työ siirtyisi palveluntuottajien tehtäväksi. Palveluntuottajien kohdalla kyse on siitä, että työttömyysetuuden maksajille ja työ- ja elinkeinotoimistolle tehtävien ilmoitusten tekeminen tulisi sisältymään hankittavaan kokonaisuuteen. Tämä voi lisätä palveluiden hankintakustannuksia. Koska palveluntuottajien on tarkoitus käyttää olemassa olevaa työ- ja elinkeinotoimiston asiakastietojärjestelmää, ilmoitusten tekemisestä ei tältä osin arvioida aiheutuvan tietojärjestelmien kehittämiseen liittyviä kustannuksia.”

- ➔ Pyydämme huomioimaan, että osin tämän tehtävän hoitamiseen on jo veloitettu palveluntuottajat, sillä poissaoloista ilmoittaminen maksajalle on ”ulkoistettu” palveluntuottajille jo vuosia sitten.

Sivu 18

” Palveluntuottajien työttömyysetuuden maksajalle tekemät ilmoitukset koskisivat lähinnä työelämävalmennusta ja uravalmennusta sekä työ- ja koulutuskokeiluja. Työnvälitystilaston mukaan työ- ja elinkeinotoimistot antoivat vuonna 2017 noin 25 400 työnhakuvalmennuksen aloittamista koskevaa työvoimapoliittista lausuntoa. Uravalmennuksen aloittamista koskevia lausuntoja annettiin noin 12 300. Työ- ja koulutuskokeiluihin osallistumista koskevia lausuntoja annettiin noin 60 100. Jatkossa osa edellä mainituista palveluista siirtyisi palveluntuottajien järjestettäväksi ja palveluntuottaja tekisi aloittamista koskevan ilmoituksen työttömyysetuuden maksajalle. Palveluntuottajien tehtäväksi siirtyvien ilmoitusten määrää ei voida luotettavasti arvioida, koska palveluiden ulkoistamisen volyymi on epävarmaa. **Lisäksi palveluntuottajat tekisivät asiakasohjauksen ratkaisut, joten palvelumäärät voivat poiketa nykyisestä.**”

- ➔ Jos palveluntuottaja hoitaa sekä asiakasohjauksen että tuottaa ko. valmennuksia, tuleeko eturistiriitaa tai jääviysongelmaa? Kuvitellaan tilanne, jossa siis useampi palveluntuottaja tekee samaa palvelua. Ohjaako ohjausta tekevä palveluntuottaja puolueellisesti itselleen vs. kilpaileville toimijoille? Tapahtuuko nk. asiakkaiden creamingia?
- ➔ Onkin hyvä pohtia esimerkiksi Australiassa yli 10 vuoden ajan käytössä ollutta mallia, jossa julkinen taho (=järjestäjä) tekee palveluntarvearvioinnin ja palveluun ohjaamisen. Tämä on puolueetonta, minkä lisäksi työnhakija-asiakkaalla on valinnanvapaus. Asiakas käyttää sitä yllättävän vähän, ministeriön ja palveluntuottajien tahot Australiassa vahvistivat. Asiakkailla on vaihtelevat kyvyt tehdä päätöksiä, ja esim. palveluntuottajan sijainti lähellä kotiovea saattoi olla painavin syy valita tietty palveluntuottaja.

Yleistä:

Nyt kun tulosperusteinen hankkiminen korostuu yhä enemmän, pyydämme pohtimaan, mihin tulosperusteisuus sopii ja mihin ei. Esimerkiksi palveluprosessista vastaaminen on sellainen alue, jossa – mikäli tulosperusteisuuteen mennään – pitää olla tarkka mitä mitataan ja mistä maksetaan, ja mikäli siihen mennään, katsoa, että tulospalkkio on tarpeeksi suuri, jotta se kattaa suhteellisen laajan palveluosuuden kustannukset. Lisäksi kannattaa pohtia markkinoiden avautumisen kustannukset ja riskin kantamisen vähittäinen, maltillinen siirtäminen palveluntuottajalle. Kun markkina on kypsytynyt, voidaan riskiä siirtää enemmän palveluntuottajalle, esim. niin että kiinteän ja tulosperusteisen maksatuksen suhta on aluksi 50% kiinteä – 50% tulosperusteinen ja myöhemmin 25%-75%.

Viimeisenä kysymys koskien työnhakija-asiakkaan vakuuttamisvelvollisuutta:

4 luku Tieto- ja neuvontapalvelut, asiantuntija-arvioinnit, ammatinvalinta- ja uraohjaus sekä valmennus ja kokeilu

9 §: ”Sopimus työkokeilusta. Pykälän 1 - 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä huomioitaisiin ehdotetussa 1 luvun 5 §:ssä ja tämän luvun 5 §:ssä mahdollistettu tilanne, jossa palveluntuottaja ohjaa henkilöasiakkaan työkokeiluun. Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin palveluntuottaja vaihtoehtoiseksi työkokeilusopimuksen osapuoleksi työ- ja elinkeinotoimiston ohelle. Jos palveluntuottaja on ehdotetun 5 §:n mahdollistamalla tavalla ohjannut henkilöasiakkaan työkokeiluun, se voisi ehdotetun 1 momentin nojalla myös olla työkokeilua koskevan sopimuksen osapuolena henkilöasiakkaan ja työkokeilun järjestäjän kanssa. Jos henkilöasiakkaan kokeiluun ohjaava palveluntuottaja olisi 5 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla myös työkokeilun järjestäjä, sopimuksen tekisivät henkilöasiakas ja palveluntuottaja. Työ- ja elinkeinotoimisto ei olisi sopimuksen osapuolena, ellei se ole ohjannut asiakasta työkokeiluun, jonka järjestäjänä toimii palveluntuottaja. Kokeilun asianmukaisuus tulisi arvioitavaksi ehdotetun 5 §:n 2 momentin mukaisesti jo hankintasopimusta tehtäessä.”

- ➔ Jos työkokeilusopimuksen osapuolina toimivat palveluntuottaja ja työkokeilupaikan tarjoava työpaikka, säilyykö vastuu asiakkaan vakuuttamisesta edelleen työ- ja elinkeinohallinnolla?

Kiitämme mahdollisuudesta lausua näkemyksemme. Kunnioittavasti,

Anna-Kaisa Koivikko

liiketoimintajohtaja

Spring House Oy